

D) to avoid, speaking

Повтор в одному з варіантів відповіді кількох слів з умови тестового завдання є підказкою. Важливо пам'ятати, що дистрактори, котрих ніхто не обирає, потребують заміни.

Отже, можемо констатувати, що контроль є важливим етапом у навчальному процесі, а вміння викладача перевіряти рівень сформованості певних компетенцій студентів за допомогою використання правильно укладених тестових завдань з адекватно підібраними дистракторами є важливим не менше ніж вміння обирати види, типи, формати тестів, визначати їх пріоритетність у контролі з огляду на особливості видів діяльності, цілей, для яких застосовують певний вид контролю тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анненкова І. П., Кузнецова Н. В. Раскола Л. А. Основи педагогічних вимірювань : навч.-метод. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2021. 210 с.
2. Кухар Л. О., Сергієнко В. П. Конструювання тестів. Курс лекцій : навч. посіб. Луцьк, 2010. 182 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підруч. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2002. С. 273–278.
4. Стьопул В. І., Дмитрієв А. О. Теоретичні засади формування тестових засобів контролю іншомовної обдарованості. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2014. №2(21). С. 25–29.
5. Bynom A. Testing: Basic Concepts: Basic Terminology. *English Teaching professional*. 2001. №2.
6. Harmer J. Testing Students. *Іноземні мови*. 2007. № 2. С. 101–103.

УДК: 378-057.875:616.9(COVID-19)

**М.П. Шевчук, М.О. Дудченко, М.І. Кравців,
Д.М. Іващенко, Р.А. Прихідько, Є.О. Зезекало, С.М. Заєць**
Полтавський Державний медичний університет, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

У роботі розглядається значущість добровольчої діяльності студентів-медиків під час пандемії COVID-19.

Під час пандемії увага до волонтерства, а також його популярність серед студентів-медиків значно зросла. Волонтерська діяльність допомагає становленню особистості майбутнього лікаря, дозволяє формувати не лише комунікативні та організаторські здібності, виховувати почуття відповідальності, а й такі якості як співчуття, співпереживання, стресостійкість, терплячість при роботі з людьми похилого віку в період пандемії.

Ключові слова. *Волонтерство, соціалізація, студенти-медики, пандемія COVID-19.*

The paper examines the importance of volunteering for medical students during the COVID-19 pandemic. During the pandemic, the attention to volunteering, as well as its popularity among medical students, increased significantly. Volunteering helps to form the personality of a future doctor, allows you to form not only communication and organizational skills, foster a sense of responsibility, but also such qualities as compassion, empathy, stress resistance, patience when working with the elderly during a pandemic.

Key words. *Volunteering, socialization, medical students, COVID-19 pandemic.*

Процес формування особи майбутнього лікаря залишається актуальним завжди. Починається він у процесі навчання в університеті і не припиняється протягом усієї подальшої професійної діяльності, при цьому кожен життєвий етап дуже впливає на майбутнього фахівця.

Формування особистості – це процес становлення та набуття стійких якостей у

вигляді соціалізації, виховання та саморозвитку. У цьому процесі велике значення мають соціальні та біологічні фактори, на основі яких розвиваються інтереси, потреби, здатності до навчання та вдосконалення особистісних якостей. Волонтерство є важливою частиною цього формування, яке дає додаткові знання та досвід у майбутній професії [2, с. 12].

Волонтерство (від латів. *Voluntarius* — добровільний) – це широке коло діяльності, включаючи традиційні форми взаємодопомоги та самодопомоги, офіційне надання послуг та інші форми громадянської участі, що здійснюється добровільно на благо широкому загалу без розрахунку на грошову винагороду. В останні роки ми спостерігаємо швидкі темпи розвитку волонтерства в Україні [4, с. 89].

Сьогодні ми переживаємо глобальний виклик. У період пандемії коронавірусної інфекції медичні працівники працюють у дуже складних умовах, з навантаженням, збільшеним багаторазово [1, с. 311]. Будь-яка підтримка та допомога з боку волонтерів – майбутніх медичних працівників є надзвичайно важливою.

Студенти та лікарі-інтерни Полтавського державного медичного університету (ПДМУ) з перших днів підключилися до роботи у Всеукраїнській акції взаємодопомоги. Разом із лікарями у стаціонарах працює середній та молодший медичний персонал. Саме ці співробітники лікарень ставляться до добровільних помічників максимально позитивно, оскільки волонтери беруть на себе частину їхнього навантаження при догляді за пацієнтами.

Студенти-медики з першого до третього курсу допомагають санітарам, старшокурсники – медсестрам. Вони також взаємодіють із лікарями, однак у строго окреслених рамках. Залежно від рівня підготовки волонтери-студенти можуть виконувати адміністративну роботу, брати участь у роз'яснювальній роботі про необхідність дотримання соціального дистанціювання, про правильність носіння маски, миття рук або обробку їх антисептиком, санітарно-гігієнічну обробку, вимірювання температури, тиску та пульсу. Для студентів це чудова практика. Зазначимо, що в цей період кількість добровольців з-поміж студентів нашого університету значно зросла.

Пандемія – можливість показати згуртованість і здатність надавати реальну допомогу нужденним людям. Цьому сприяють комунікативні навички та організаторські здібності [1, с. 314]. Ділячись враженнями про свою волонтерську діяльність під час пандемії, волонтери-студенти ПДМУ демонструють усвідомлене прагнення майбутніх лікарів відчувати власну значущість та корисність для інших людей. Волонтерська діяльність важлива у будь-який час, але особливо вона необхідна в ті часи, коли здоров'я та життя людей перебувають у небезпеці. У зв'язку з ситуацією, що склалася у світі, крім лікарів, які зараз перебувають на передовій і допомагають хворим, не шкодуючи себе, є волонтери, які також намагаються допомогти щосили.

Більшість людей на даний момент потребують допомоги. Комусь необхідно привезти продуктів чи сплатити комунальні рахунки. Хтось потребує психологічної допомоги, тому що переживає за себе та своїх близьких. Саме з цим і впроаються волонтери.

Волонтери стикаються з тим, що люди не усвідомлюють всієї загрози, не хочуть відповідати за своє здоров'я і ставлять під загрозу чуже. Крім цього більшість людей піддаються паніці та вірять у різні міфи, які розпускають у різних джерелах масової інформації, що ставить волонтерів у скрутне становище, оскільки необхідно заспокоїти та розповісти про науково доведену інформацію.

Волонтери не бояться небезпеки для себе, бо можуть хоч чимось допомогти тим, хто потребує. Їхня відвага вселяє віру в людство і можливість процвітаючого

майбутнього, де люди самі виявляють доброту до інших.

Чисельність волонтерів, які допомагають у різних організаціях, зараз доводить, що у важкі часи світлі та сильні люди допомагають упоратися з тією темрявою, що часом огортає, і їхня доброта вселяє у серця людей надію.

Волонтерство – це спосіб розвитку згуртованості та почуття колективізму [3, с. 92]. Робота волонтерських бригад дозволяє їх учасникам відчутти себе потрібними, застосувати на практиці знання, які вони отримали як майбутні лікарі. У спільній праці майбутній лікар повинен формувати та відстоювати свої переконання, розвивати особисті якості, такі як гідність та честь. Лікар завжди повинен бути готовий прийти на допомогу нужденним, дотримуючись при цьому негласного правила: «не нашкодь».

Досвід показує, що учасники волонтерського руху краще орієнтуються у житті, швидше набираються життєвого досвіду. Зростає їх вимогливість до себе, а отже морально-етичні основи особистості розвиваються у міру накопичення життєвого досвіду, усвідомлення того, що повагу людей заслужить лише той, хто надійний, стійкий, володіє кращими якостями людини і фахівця (лікаря). А разом із цим з'являється почуття гордості за свою професію.

Однак слід зазначити, що волонтерська діяльність найчастіше нагадує не подвиги солдатів на полях битви, а скоріше, клопітку, повсякденну роботу працівників тилу: «Є люди, яким сьогодні може знадобитися моя допомога. Насамперед, літні, самотні, люди з важкими хронічними захворюваннями та інвалідністю

Як і всі волонтери майбутній лікар пройшов суворий інструктаж: у квартири та будинки не заходити, поставити пакети з продуктами чи ліками біля дверей та відійти на безпечну відстань. «Звичайно, ми надягаємо маски та рукавички, беремо із собою антисептики. Заходи безпеки – найголовніше. Щоб не наражати інших на ризик», - ділиться волонтер.

Неможливо уявити лікаря недоброю людиною, а справжня доброта – це готовність захистити слабкого. Мужність, доброта, гуманність – це якості, які першими засвоюються майбутнім лікарем у волонтерській роботі. Приємно бачити зосередженість та відповідальність волонтерів, коли вони збираються на виконання чергового завдання. Жити в суспільстві – це вміти поступитися своїми радощами в ім'я благополуччя інших людей. У цьому одна з моральних заповідей майбутнього лікаря.

Таким чином, розвиток волонтерського руху як один із способів формування особистості майбутнього лікаря, його моральних якостей є важливим суспільним напрямом, який отримав підтримку та розвиток у нашому вузі. Волонтерська діяльність допомагає становленню особистості майбутнього лікаря, дозволяє формувати не лише комунікативні та організаторські здібності, виховувати почуття відповідальності, а й такі якості як співчуття, співпереживання, стресостійкість, терплячість при роботі з людьми похилого віку в період пандемії. Це перевірка, яка показує, наскільки людині підходить обрана ним професія.

Студенти-медики, залучені до волонтерської роботи, завжди з оптимізмом дивляться у майбутнє. Набираючись життєвого досвіду, пізнаючи світ з усіма його гранями, поспішаючи творити добро, вони стають добрішими і стійкішими. І вже з них самих починають брати приклад ті, хто молодший, хто ще має адаптуватися в цьому світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байдарова, О., Дюльгерова, А. Волонтерська діяльність в Україні в умовах пандемії COVID-19 // *Social Work and Education*. 2021. Vol. 8, n. 3. P. 311-328.
2. Балашов Е.М. Психологічна структура волонтерської діяльності як засобу самореалізації студентів. *Наукові записки [Національного університету Острозька академія]. Психологія і педагогіка*, 2013, 24: 12-16.
3. Козачук М.Б. Волонтерський рух в Україні в період кризового стану: соціологічний

вимір. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія]. Серія: Соціологія, 2015, 258, Вип. 246: 92-96.*

4. Погрібна В.Л. Волонтерський рух як ознака змін у ментальності українців. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2016, 1.28: 196-203.*

УДК 629.331

Б.І. Шуневич

**Львівський національний університет природокористування,
м. Дубляни, Україна**

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ДВОМОВНОГО СЛОВНИКА ТЕРМІНІВ З ТЕХНОГЕНЕЗУ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

Стаття присвячена опису мети і завдань укладеного нами у співавторстві двомовного перекладного словника для екологів, відбору матеріалів для його створення, а також аналізу участі спеціалістів з цієї тематики під час перекладу ключових термінів словника.

Ключові слова: *екологічні терміни, техногенез, захист довкілля.*

The article deals with the description of the purpose and tasks of the compiled bilingual translation dictionary for ecologists, selection of materials for its creation as well as an analysis of participation of specialists in this field during the translation of the key terms of the dictionary.

Key words: *ecological terms, technogenesis, environmental protection.*

Екологічна термінологія набуває популярності та дедалі частіше стає предметом досліджень, оскільки питання екологічної безпеки та проблеми захисту зовнішнього середовища стають більш гостро в сучасній обстановці в нашій країні та за кордоном.

Мета статті – описати: ціль і завдання навчального посібника «Техногенез та захист довкілля: англійсько-український термінологічний словник» [4]; принципи відбору матеріалів для його створення; роль участі спеціалістів з цієї тематики під час перекладу ключових термінів словника.

Терміносистема екології є перспективною для дослідження у світлі глобалізаційних процесів. Тому за останні десятиліття цій тематиці присвячено багато дисертаційних досліджень, наприклад, кандидатська дисертація Г. Бевзо [2], опубліковано ряд словників в Україні та за кордоном, наприклад, [1], [3], [8], наукових статей [5] та ін.

Дисертаційну працю Г. Бевзо присвячено дослідженню джерел формування екологічних термінів в англійській та українській мові. «Українсько-англійський тлумачний екологічний словник» співавторів М. Михальчука, В. Косолапова, З Будніка містить різноманітний науковий, довідково-інформаційний матеріал та тлумачення значної кількості термінів і понять з різних розділів екології [3]. «Англійсько-український словник-довідник інженерії довкілля», укладений Т. Балабаном, висококваліфікованим інженером – українцем в діаспорі (США), «містить найуживаніші в англійській технічній літературі інженерні, медичні, біологічні, правничі та суміжні з ними терміни, переважна більшість яких подається з тлумаченням чи з довідковими даними. Окремо винесено словник назв і документів урядових установ англійських країн та українсько-англійський покажчик базових слів словника-довідника» [1, с. 3].

Серед 14 опублікованих нами перекладних словників обсягом 12-16 тис. лексичних одиниць (л.о.), коротких словників (3-7 тис. л.о.), найбільше з них створені на основі матеріалів спеціально організованих вибірок текстів, наприклад, з робототехніки (патентні описи, журнальні статті, матеріали міжнародних